

MILJØVURDERING AF FORSLAG TIL BEKENDTGØ- RELSE OM LANDSPLANDIREKTIV FOR UDLÆG OG OMPLACERING AF SOMMERHUSOMRÅDER I KYSTNÆRHEDSZONEN

SAMMENFATTENDE REDEGØRELSE



Udarbejdet af: Hans Ohrt
Kontrolleret af: Bo-Leth Espensen
Godkendt af: Hans Ohrt
Dato: 30.11.2021
Version: 4
Projekt nr.: 1015212

MOE A/S
Buddingevej 272
DK-2860 Søborg
+45 4457 6000
CVR: 64 04 56 28
www.moe.dk

Indholdsfortegnelse

1	Baggrund og formål	4
2	Integration af miljøhensyn i direktivet	5
3	Behandling af miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen.....	5
4	Behandling og vurdering af alternativer	7
5	Overvågning af de væsentlige indvirkninger på miljøet.....	7

1 Baggrund og formål

Den ændrede planlov som trådte i kraft i juni 2017 giver landets kommuner mulighed for at ansøge om udlæg og omplacering af sommerhusområder med op til 6.000 sommerhusgrunde i kystnærhedszonen under forudsætning af, at kommunerne lader mindst 5.000 sommerhusgrunde tilbageføre til landzone. Muligheden er udmøntet i planlovens § 5 b, stk. 4, jf. lov nr. 1157 af 1. juli 2020 om planlægning.

Muligheden for at udlægge og omplacere sommerhusområder i kystnærhedszonen gives med et landsplandirektiv, der udarbejdes af indenrigs- og boligministeren efter planlovens § 3. På baggrund af en vurdering af de indmeldte forslag fra kommunerne, er i forslag til landsplandirektivet fastlagt de områder, som kommunerne kan planlægge for som sommerhusområder eller tilbageføre i den efterfølgende lokal- og kommuneplanlægning.

Den daværende erhvervsminister inviterede landets kystkommuner til første ansøgningsrunde i 2017. Dette resulterede i bekendtgørelse af et landsplandirektiv, som muliggjorde omplacering af 1.362 sommerhusgrunde og udlæggelse af i alt 2.027 sommerhusgrunde i kystnærhedszonen i 20 kystkommuner. Der blev således mulighed for at udlægge 665 nye sommerhusgrunde fra "puljen" med 1.000 ekstra sommerhusgrunde, jf. bekendtgørelse nr. 952 af 16. september 2019 om landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen.

I perioden 2019 – 2021 gennemføres 2. ansøgningsrunde om omplacering og udlæg af sommerhusområder i kystnærhedszonen. Landets kystkommuner blev inviteret til 2. ansøgningsrunde om omplacering og udlæg af sommerhusområder i kystnærhedszonen med frist for ansøgninger den 1. december 2019. Samlet set har 19 kystkommuner ansøgt om udlæg af 1.855 sommerhusgrunde og om tilbageførsel af i alt 949 ubebyggede sommerhusgrunde.

Indenrigs- og Boligministeriet ved Bolig- og Planstyrelsen (Erhvervsstyrelsen indtil ressortoverførslen af planloven 21. januar 2021) har herefter udarbejdet et forslag til landsplandirektiv, der muliggør udlæg af 20 nye sommerhusområder (662 sommerhusgrunde, i alt cirka 112 ha) i 10 kommuner og tilbageførsel af 13 ubebyggede sommerhusområder (575 sommerhusgrunde, i alt ca. 140 ha) i kystnærhedszonen inden for 9 kystkommuner.

Forslaget til landsplandirektiv omfatter regler, der fraviger planlovens § 5 b, stk. 1, nr. 3, om, at der i kystnærhedszonen ikke må udlægges nye sommerhusområder, og at eksisterende sommerhusområder skal fastholdes til ferieformål. Det sker ved udlæg af områder, der kan overføres til sommerhusområde, og ved udpegning af sommerhusområder, der skal tilbageføres til landzone. Forslaget vil ikke medføre fravigelse af andre regler. Det betyder, at øvrige regler i planloven og anden lovgivning gælder uændret, såfremt forslaget til landsplandirektiv vedtages.

Forslagets bestemmelser om udlæg og tilbageførsel af sommerhusområder i kystnærhedszonen og vilkår herfor vil få retsvirkning som kommuneplaner. Det betyder, at kommunerne som udgangspunkt vil få grundlag for henholdsvis at overføre sommerhusområder ved lokalplan og at tilbageføre sommerhusområder til landzone efter planlovens almindelige regler.

Der blev samtidig foretaget en miljøvurdering af planforslaget i henhold til lov om miljøvurdering. Planforslag og miljørapport har været i offentlig høring i 8 uger fra den 1. oktober til den 26. november. De indkomne høringssvar er efterfølgende blevet gennemgået og vurderet af Bolig og Planstyrelsen.

Nærværende rapport udgør en sammenfattende redegørelse, som jf. miljøvurderingslovens § 13 stk. 2. beskriver:

- 1) Hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet.
- 2) Hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 3) Hvordan den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet, og
- 4) Hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

2 Integration af miljøhensyn i direktivet

De statslige myndigheder har i forbindelse med udvælgelse og afgrænsning af områderne foretaget en konkret vurdering af de enkelte områder, herunder sikret de hensyn, der fremgår af planlovens § 5 b, stk. 4.

I denne ansøgningsrunde er der i den politiske aftale om fordeling af sommerhusgrunde navnlig lagt vægt på at imødekomme ansøgninger fra kommuner, der har ansøgt om at omplacere eksisterende, ubebyggede sommerhusområder til nye sommerhusområder i forholdet 1:1. Der er således primært tale om omplacering af sommerhusområder inden for egen kommune og i mindre omfang om omplacering mellem kommuner. Samtidig er det besluttet at imødekomme ansøgninger om omdannelse af allerede opført bebyggelse til sommerhusområde.

Ved den videre planlægning skal kommunerne på sædvanligvis vis ved kommune- og lokalplanlægning for områderne inddrage hensyn til natur-, landskabs- og miljøinteresser, og i øvrigt følge de øvrige regler som sætter rammerne for den kommunale planlægning. I forbindelse med den konkrete planlægning skal kommunen således i relevant omfang redegøre for og inddrage hensyn til bl.a. naturtyper beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, bygge- og beskyttelseslinjer, fredskov, fredninger, internationale beskyttelsesområder og bilag IV-arter mv. efter de gældende regler herom. Men kommunerne skal ved udlæg af nye områder endvidere være særligt opmærksom på de hensyn der er nævnt i planlovens § 5 b, stk. 4, herunder især litra 3, 4 og 6:

- Offentlighedens adgang til kysten skal sikres og udbygges, således at både borgere og turister også fremadrettet kan have glæde af de åbne kyster.
- Der kan ikke udlægges nye sommerhusgrunde inden for naturområder beskyttet af naturbeskyttelsesloven eller strandbeskyttelseslinjen eller i klitfredede områder.
- Kommunalbestyrelserne skal i kommuneplanstrategien beskrive, hvordan de nye sommerhusgrunde kan understøtte vækst og udvikling lokalt. Som led i strategien skal kommunalbestyrelserne også gennemgå eksisterende ubebyggede sommerhusområder og vurdere, om de kan tilbageføres.

Kommunens konkrete planforslag vil tillige skulle behandles efter reglerne om miljøvurdering af planer og programmer i henhold til lov om miljøvurdering.

En række af de sommerhusudlæg, som muliggøres af forslaget til landsplandirektiv, er betinget af, at kommunerne tilbagefører andre sommerhusområder til landzone. Disse betingede sommerhusudlæg vil først finde anvendelse og få retsvirkning som kommuneplan, når betingelsen om tilbageførsel af andre sommerhusområder er opfyldt. Tilbageførte arealer omfattes af de almindelige regler for landzone med de yderligere begrænsninger, som gælder for kystnærhedszonen.

3 Behandling af miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen

Hovedkonklusionen i miljøvurderingen er, at der på landsplan forventes en ubetydelig positiv virkning, fordi der samlet set tilbageføres et større ubebygget areal til landzone i kystnærhedszonen end der udlægges til nye sommerhusområder, og som følge af at landsplandirektivet ikke samlet set giver planmæssigt grundlag for yderligere udbygning med sommerhuse i forhold til de eksisterende forhold i dag. Forslaget omfatter en marginal del af den samlede kystnærhedszone. Implementering af forslaget vil ikke påvirke den overordnede hensigt med planlægningen inden for kystnærhedszonen. Den vil heller ikke få betydning for regeringens nationale målsætninger.

Samlet set viser miljøvurderingen således, at landsplandirektivet kan gennemføres uden at tilsidesætte de nationale interesser ved kysterne og uden at påvirke de internationale forpligtelser i forhold til Natura 2000-områder og arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Miljøvurderingen er dermed inddraget i beslutningsgrundlaget for den endelige vedtagelse af landsplandirektivet.

Der er modtaget i alt 37 hørings svar, hvoraf 27 myndigheder, organisationer, m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget. 17 hørings svar som repræsenterer i alt 56 borgere vedrører arealerne i Bornholms regionskommune. Endvidere er modtaget 2 hørings svar fra beboerforeninger / ejerlav i hhv. Frederikshavn og Holstebro kommune.

I alt 9 organisationer og 2 kommuner har ikke haft bemærkninger til forslaget til landsplandirektiv.

Høringssvarene rummer bemærkninger vedrørende generelle forhold, processen og udvælgelse af områder, de konkrete udlæg af nye områder, de konkrete tilbageførsler af områder. Disse bemærkninger og de overvejelser, de har givet anledning til i relation til den endelige vedtagelse af direktivet, er behandlet i et særskilt høringsnotat. De indkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændringer i forslaget til landsplandirektiv inden dette vedtages.

Herudover er der enkelte bemærkninger til miljørapporten, som ikke har betydning for den endelige vedtagelse af forslaget til landsplandirektiv. Disse bemærkninger resumeres og kommenteres i det følgende.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) stiller sig kritisk over for det overordnede niveau, hvorpå miljøvurderingen er foretaget. På linje med tidligere miljøvurderinger af landsplandirektiver, finder DN, at nærværende miljøvurdering ikke lever op til miljøvurderingslovens krav, da den ikke forholder sig til bekendtgørelsens konkrete arealudlæg. DN anfører bl.a. at når miljøvurderingen bliver så overordnet, at indholdet af landsplandirektivet er mindre afgørende for indholdet af miljøvurderingen, antyder det, at miljøvurderingen ikke er konkret nok, til reelt at vurdere de forhold som er påkrævet. Specifikt i forhold til beskyttelsen af Natura 2000-områder og bilag IV-arter bemærker DN med henvisning til vejledningen til Habitatbekendtgørelsen (Miljøstyrelsen, december 2020) at dette forhold skal vurderes på alle planniveauer, og ikke helt kan udskydes til et senere planniveau. Ole Martin Kyed på vegne af Starholm Ejerlav finder at miljørapporten er udarbejdet på et meget overordnet plan og derfor ikke rigtig kan kommenteres.

Hertil bemærkes, at miljørapporten er udarbejdet på baggrund af drøftelser med de relevante myndigheder, i overensstemmelse med det specifikke afgrænsningsnotat som definerer kravene til miljørapportens indhold, og i øvrigt i overensstemmelse med de gældende regler og praksis. Dette forklares nærmere i det følgende.

Landsplandirektiv 2021 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen er et nationalt plandokument, som er udarbejdet ud fra kommunernes ansøgninger med udgangspunkt i planlovens bestemmelser om udlæg og omplacering af sommerhusområder. I den forbindelse har de statslige myndigheder foretaget en konkret vurdering, udvælgelse og afgrænsning af de ansøgte områder med henblik på at sikre overholdelse af de hensyn der fremgår af planlovens § 5 b, stk. 4. Det indebærer, bl.a. at nye sommerhusområder skal placeres uden for områder med særlige landskabsinteresser og naturbeskyttelsesinteresser og ikke må være i strid med væsentlige nationale interesser.

Landsplandirektivet giver dermed kommunerne mulighed for – men ikke pligt til – at udlægge og omplacere sommerhusområder i kystnærhedszonen. Ansvar for den konkrete udmøntning af direktivets muligheder ligger hos kommunerne, og der påhviler i den forbindelse også en forpligtelse hos kommunerne til at varetage de specifikke natur- og miljømæssige interesser for de enkelte områder i forbindelse med den kommunale planlægning. Således fremgår det af planloven, at der ikke kan udlægges nye sommerhusgrunde inden for naturområder beskyttet af naturbeskyttelsesloven eller strandbeskyttelseslinjen eller i klitfredede områder. Kommunalbestyrelsen skal ved detailplanlægningen vurdere den pågældende lokalplan i forhold til miljøvurderingsloven og tage stilling til den konkrete miljøpåvirkning.

Miljøvurderingen af landsplandirektivet er derfor foretaget på et overordnet plan som ikke foregriber den kommunale plan- og miljøvurderingsproces, men som sikrer at de nationale interesser som de statslige myndigheder varetager, ikke kompromitteres. Det vurderes på den baggrund, at den gennemførte miljøvurdering af landsplandirektivet er sket i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler og praksis.

Med hensyn til Natura 2000 og bilag IV-arter er det på landsplandirektivets overordnede niveau ikke muligt at vurdere, hvordan eventuelle nærliggende Natura 2000 områder eller forekomster af bilag IV konkret skal håndteres i det enkelte område, da de konkrete tidspunkter og planer for en eventuel udmøntning af direktivet ikke kendes. Landsplandirektivet skal netop følges op af en mere konkret planlægning for det enkelte område, hvor bl.a. hensynet til Natura 2000-området og bilag IV-arter vil indgå. Det er fremhævet specifikt, at især for de 6 områder, der kan udlægges til nye sommerhusområder i umiddelbar nærhed til Natura 2000-områder, må kommunernes udlægning af nye sommerhusområder ikke indebære en risiko for, at opnåelse af bevaringsmålsætningerne for de nærliggende Natura 2000-områder bliver vanskeliggjort. Det er endvidere i miljørapporten specifikt fremhævet, at forslaget til landsplandirektiv ikke fritager kommunerne fra almindelig praksis ift. beskyttelse af bilag IV-arter.

4 Behandling og vurdering af alternativer

Der har ikke været inddraget alternativer i vurderingen, bortset fra 0-alternativet som er behandlet i miljørapporten.

Miljøvurderingens 0-alternativ fastlægges som den situation, at de ansøgte områder videreføres uden mulighed for udlæg og tilbageførsel.

Miljøvurderingen viser, at områdets eksisterende miljøforhold forventes opretholdt såfremt områdernes nuværende status bibeholdes.

I forhold til 0-alternativet viser miljøvurderingen, at konsekvensen af direktivets implementering samlet set på nationalt plan vil være neutral/ingen eller ubetydelig negativ virkning.

5 Overvågning af de væsentlige indvirkninger på miljøet

Det vurderes ikke, at implementeringen af direktivet vil medføre væsentlige indvirkninger på miljøet. Der er derfor ikke fastsat krav om overvågning af direktivets indvirkninger.

Bolig- og Planstyrelsen vil dog i de kommende år modtage underretninger om, hvor og hvordan direktivet implementeres i den kommunale og lokale planlægning.